

Sygn. akt VIII C 2945/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 30 sierpnia 2017 roku

Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi VIII Wydział Cywilny

w składzie:

Przewodniczący: SSR Anna Bielecka-Gąszcz

Protokolant: st. sekr. sąd. Anna Zuchora

po rozpoznaniu w dniu 18 sierpnia 2017 roku w Łodzi

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S.

przeciwko M. G.

o zapłatę 3.978,27 zł

1. zasądza od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.382,47 zł (dwa tysiące trzysta osiemdziesiąt dwa złote i czterdzieści siedem groszy) wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 lipca 2016 roku do dnia zapłaty;
2. oddala powództwo w pozostałym zakresie;
3. nie obciąża pozwanej obowiązkiem zwrotu kosztów procesu należnych stronie powodowej.

Sygn. akt VIII C 2945/16

UZASADNIENIE

W dniu 15 lipca 2016 roku powód (...) Spółka z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S. wytoczył przeciwko pozwanej M. G. powództwo o zapłatę kwoty 3.978,27 zł wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty oraz wniósł o zasądzenie zwrotu kosztów sądowych w kwocie 50 zł oraz kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

W uzasadnieniu powód podniósł, że dochodzona pozwem wierzytelność wynika z umowy pożyczki nr (...) zawartej z pozwaną w dniu 14 września 2015 roku. Na mocy umowy powód przełał pozwanej kwotę 1.800 zł, którą pozwana zobowiązała się spłacić w 12 miesięcznych ratach, z terminem płatności ostatniej raty do dnia 10 września 2016 roku. Pozwana nie wywiązała się z warunków umowy, na skutek czego powód wypowiedział umowę ze skutkiem na dzień 16 marca 2016 roku. Na całkowitą kwotę zadłużenia w wysokości 4.152 zł złożyły się: kwota przekazana pozwanej powiększona o odsetki 2.013,57 zł, prowizja 270 zł, koszt zabezpieczenia, którego powstanie związane jest z udzieleniem pożyczki 1.868,43 zł. Pozwana spłaciła wyłącznie część zadłużenia w łącznej kwocie 350 zł. Na dochodzoną pozwem kwotę składają się: kwota 3.794,31 zł z tytułu niespłaconej części kwoty pożyczki wraz z opłatami związanymi z udzieleniem pożyczki (1.969,51 zł kapitał + oprocentowanie, 270 zł prowizja, 1.554,80 zł koszt ustanowienia zabezpieczenia), kwota 41 zł z tytułu kosztów pism i upomnień oraz kwota 142,96 zł z tytułu skapitalizowanych odsetek umownych naliczonych od dnia wymagalności poszczególnych rat do dnia poprzedzającego złożenie pozwu. **(pozew w e.p.u. k. 2-5)**

W dniu 15 września 2016 roku Sąd Rejonowy Lublin-Zachód w Lublinie wydał w przedmiotowej sprawie postanowienie, w którym wobec stwierdzonego braku podstaw do wydania nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym, przekazał sprawę do rozpoznania tutejszemu Sądowi. **(postanowienie k. 6)**

Następnie po przekazaniu sprawy z e.p.u., powód uzupełnił braki pozwu i podtrzymał powództwo w całości. **(pozew k. 9-14)**

W dniu 18 października 2016 roku Sąd Rejonowy dla Łodzi-Widzewa w Łodzi wydał przeciwko pozwanej nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym (VIII Nc 6416/16), którym zasądził dochodzoną pozwem kwotę wraz z kosztami procesu.

Nakaz ten pozwana zaskarżyła sprzeciwem w całości podnosząc zarzut missellingu oraz zawartych w umowie klauzul niedozwolonych. Pozwana zakwestionowała w szczególności koszt zabezpieczenia związanego z udzieleniem pożyczki podnosząc, iż z umowy nie wynika, na czym zabezpieczenie to miałyby polegać. Zabezpieczenie to jest przy tym pobierane w formie jednorazowej opłaty, doliczonej do kapitału pożyczki, która jest wyższa od udzielonej kwoty pożyczki. **(nakaz zapłaty k. 52, sprzeciw k. 55-56)**

W odpowiedzi na sprzeciw powód podtrzymał powództwo. Wyjaśnił, że pozwana została poinformowana o konieczności zawarcia umowy dodatkowej na zabezpieczenie spłaty zobowiązania. Ponadto wskazał, że ustalenie wysokości opłat za zabezpieczenie następuje w oparciu o kalkulację kosztów ryzyka i zależy w głównej mierze od indywidualnych czynników ryzyka, powiększonych o narzut kosztów zakładowych. Opłata ta została obliczona w ten sposób, aby pokrywać przewidywane roszczenia. Bazuje ona na mechanizmie rozproszenia ryzyka i dotyczy zdarzeń przyszłych, przy uwzględnieniu całej grupy klientów korzystających z produktów pożyczkowych powoda. Jej wysokość została ustalona w oparciu o częstość zdarzeń, które warunkują konieczność pokrycia zobowiązań względem klientów powoda. **(odpowiedź na sprzeciw k. 61-63)**

Na rozprawie w dniu 18 sierpnia 2017 roku pełnomocnik powoda nie stawiał się. Pozwana podtrzymała stanowisko wyrażone w sprzeciwie podnosząc, że udzielona pożyczka opiewała na kwotę 1.800 zł. **(protokół rozprawy k. 72-74)**

Sąd Rejonowy ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 14 września 2015 roku pozwana M. G. zawarła z powodem (...) Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością w W. umowę pożyczki, na mocy której otrzymała określoną w umowie kwotę pieniężną – 1.800 zł, zobowiązując się do jej zwrotu wraz z odsetkami w kwocie 213,57 zł, prowizją w kwocie 270 zł oraz kosztami ustanowienia zabezpieczenia w kwocie 1.868,43 zł, w 12 miesięcznych ratach. Zgodnie z umową, spłata pożyczki, jak również wszelkie związane z nią opłaty, koszty, odsetki i inne świadczenia pieniężne winny być uiszczane na konto (...) Spółki z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w S..

Podstawę ustanowienia zabezpieczenia stanowiły zapisy umowy dodatkowej, zawartej pomiędzy pozwaną a (...), stanowiącej integralną część umowy pożyczki, w myśl której, koszty zabezpieczenia związane z udzieleniem pożyczki powstają w związku ze sposobem zabezpieczenia umowy pożyczki – wystąpieniem i uzyskaniem przez Spółkę od poszczególnych podmiotów informacji gospodarczych o zobowiązaniach osoby fizycznej oraz uzyskaniem telefonicznej, mailowej lub pisemnej weryfikacji informacji dotyczących źródła i wysokości uzyskiwanego przez pożyczkobiorcę dochodu, bieżącej kontroli sytuacji finansowej osoby fizycznej w zakresie uzyskiwanych przez nią przychodów, zdolności i historii kredytowej, wypłacalności, niefigurowania w żadnym rejestrze dłużników, nieposiadania żadnych innych zaległości, oraz wszelkich innych czynników mogących wpłynąć na sposób wykonywania umowy pożyczki przez osobę fizyczną.

W razie braku zapłaty raty pożyczki w terminie albo zapłaty niepełnej raty pożyczki pozwana zobowiązała się do zapłaty odsetek umownych za zwłokę według stopy procentowej obowiązującej dla zadłużenia przeterminowanego, których wysokość została określona w umowie jako czterokrotność stopy kredytu lombardowego NBP w stosunku rocznym.

Ponadto działający w imieniu powoda (...) miał prawo podjąć czynności mające na celu wyegzekwowanie zadłużenia w postaci wystawienia wezwań do zapłaty, których koszt przedstawiał się następująco: 1 wezwanie przesłane w formie sms-a – 5 zł, 2 i 3 wezwanie przesłane za pośrednictwem operatora pocztowego – 18 zł. **(umowa pożyczki k. 22-23, umowa dodatkowa k. 24, potwierdzenie wykonania przelewu k. 27, wydruk komputerowy k. 28, regulamin k. 39-46, okoliczności bezsporne)**

W dniu 19 października 2015 roku pozwana dokonała na poczet spłaty pożyczki wpłaty w wysokości 350 zł, która to kwota została zaksięgowana na rzecz kosztów zabezpieczenia oraz kwoty kapitału powiększonej o odsetki. **(wydruk komputerowy k. 29, okoliczności bezsporne)**

Pismami z dnia 4 stycznia 2016 roku i 26 stycznia 2016 roku (...) wezwał pozwaną do spłaty zadłużenia w wysokości odpowiednio 688,19 zł i 1.034,19 zł, a następnie pismem z dnia 17 lutego 2016 roku wypowiedział pozwanej umowę pożyczki. **(wezwanie do zapłaty k. 32, k. 35, kserokopia książki nadawczej k. 33-34, k. 36, k. 50, wypowiedzenie k. 49, okoliczności bezsporne)**

Do dnia wyrokowania pozwana nie spłaciła zadłużenia dochodzonego przedmiotowym powództwem. **(okoliczność bezsporna)**

Pozwana M. G. ma (...) lata. Od 2016 roku jest bezrobotna. Mieszka wraz z synem, utrzymując się z zasiłku rehabilitacyjnego w wysokości – po uwzględnieniu obciążeń komorniczych – 1.700 zł oraz alimentów syna w kwocie 500 zł. Syn pozwanej studiuje w trybie dziennym, ale są to studia w języku angielskim, więc są płatne, na co syn ma przyznany kredyt studencki, ponadto podejmuje się prac dorywczych, z których otrzymuje około 200 zł miesięcznie. Pozwana spłaca pożyczkę hipoteczną w kwocie 800 zł miesięcznie, ponadto ponosi koszty związane z utrzymaniem mieszkania (500 zł) oraz umową o świadczenie usług telekomunikacyjnych (100 zł). Pozwaną obciąża jeszcze zadłużenie z tytułu uгод zawartych z firmami (...), które jest spłacane przez jej matkę. Pozwana leczy się psychiatrycznie, wydając na leki ok. 70 zł miesięcznie. **(dowód z przesłuchania pozwanej 00:07:21-00:17:47 protokołu elektronicznego rozprawy z dnia 18 sierpnia 2017 roku).**

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dowodów z dokumentów znajdujących się w aktach sprawy, których prawidłowość i rzetelność sporządzenia nie budziła wątpliwości, nie była również kwestionowana przez strony. Sąd oparł się ponadto na dowodzie z przesłuchania pozwanej na okoliczność jej sytuacji życiowej.

Sąd Rejonowy zważył, co następuje:

Powództwo jest zasadne częściowo i zasługuje na uwzględnienie w zakresie kwoty 2.382,47 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 lipca 2016 roku do dnia zapłaty.

W sprawie niesporne były twierdzenia faktyczne powoda o tym, że pozwana zawarła przedmiotową umowę pożyczki, na mocy której powód udzielił pozwanej pożyczki w kwocie 1.800 zł, którą to kwotę pozwana zobowiązała się spłacić w 12 miesięcznych ratach wraz z odsetkami w wysokości 213,57 zł, prowizją w wysokości 45 zł oraz kosztami ustanowienia zabezpieczenia w wysokości 1.868,43 zł, a więc przewyższającymi kwotę udzielonej pożyczki. Poza sporem pozostawało ponadto, że pozwana spłaciła wyłącznie część zadłużenia dokonując wpłaty w kwocie 350 zł, wskutek czego działająca w imieniu powoda spółka (...) pismem z dnia 17 lutego 2016 roku wypowiedziała umowę pożyczki.

Skoro zatem pozwana zaciągnęła pożyczkę i zobowiązała się do jej spłaty, którego to obowiązku nie dotrzymała, powód miał prawo żądać od pozwanej zapłaty kwoty 2.382,47 zł, na którą składają się: niespłacony kapitał powiększony o wynikające z umowy oprocentowanie – 1.969,51 zł, prowizja – 270 zł oraz skapitalizowane odsetki umowne naliczone od daty wymagalności poszczególnych rat pożyczki do dnia poprzedzającego złożenie pozwu – 142,96 zł.

W tym miejscu wskazać należy, że strona powodowa naliczyła pozwanej i dochodziła w przedmiotowej sprawie także kwoty 41 zł z tytułu kosztów wystawionych wezwań do zapłaty oraz kwoty 1.554,90 zł tytułem zapłaty

kosztów zabezpieczenia, których powstanie związane było z udzieleniem pożyczki. Wskazane opłaty za wezwania do zapłaty zostały zastrzeżone w zawartej przez strony umowie pożyczki, jako obciążające pozwaną w razie niewykonania umowy pożyczki przez pożyczkobiorcę. Z kolei koszt zabezpieczenia, ustalony w umowie na kwotę 1.868,43 zł, a więc przewyższający kwotę udzielonej pożyczki, powstał w związku ze sposobem zabezpieczenia umowy pożyczki – wystąpieniem i uzyskaniem przez działającą w imieniu powoda spółkę (...) od poszczególnych podmiotów informacji gospodarczych o zobowiązaniach osoby fizycznej oraz uzyskaniem telefonicznej, mailowej lub pisemnej weryfikacji informacji dotyczących źródła i wysokości uzyskiwanego przez pożyczkobiorcę dochodu, bieżącej kontroli sytuacji finansowej osoby fizycznej w zakresie uzyskiwanych przez nią przychodów, zdolności i historii kredytowej, wypłacalności, niefigurowania w żadnym rejestrze dłużników, nieposiadania żadnych innych zaległości, oraz wszelkich innych czynników mogących wpłynąć na sposób wykonywania umowy pożyczki przez osobę fizyczną.

Zgodnie z treścią przepisu art. 353¹ k.c., strony zawierające umowę mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego. Cytowany przepis jednoznacznie określa granicę swobody umów wskazując, że ta jest ograniczona w szczególności przepisami ustawy. Takim przepisem ograniczającym swobodę umów jest między innymi przepis art. 385¹ § 1 k.c., który znajduje zastosowanie do wszystkich umów konsumenckich. Zgodnie z jego treścią, postanowienia umowy zawartej z konsumentem niezgodnione indywidualnie nie wiążą go, jeżeli kształtują jego prawa i obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (niedozwolone postanowienia umowne). Przepis ten stanowi nadto, iż nie dotyczy to postanowień określających główne świadczenia stron, w tym cenę lub wynagrodzenie, jeżeli zostały sformułowane w sposób jednoznaczny. Niezgodnione indywidualnie są te postanowienia umowy, na których treść konsument nie miał rzeczywistego wpływu. W szczególności odnosi się to do postanowień umowy przejętych z wzorca umowy zaproponowanego konsumentowi przez kontrahenta (art. 385¹ § 3 k.c.).

Okoliczności niniejszej sprawy wskazują na to, że w odniesieniu do zastrzeżonych w umowie należności za czynności pożyczkodawcy w postaci wezwań do zapłaty oraz monitorujących zdolność kredytową pozwanej oraz jej sytuację finansową, nie były z pozwaną jako konsumentem indywidualnie uzgadniane, a niewątpliwie kształtują jej obowiązki w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając interesy konsumenta. Należy zatem uznać, że postanowienia te nie wiążą pozwanej, gdyż w tym zakresie spełnione są przesłanki z art. 385¹ § 1 k.c. Umowa pożyczki została zawarta pomiędzy przedsiębiorcą a konsumentem – M. G.. Pozwana jako pożyczkobiorca nie miała rzeczywistego wpływu na treść tych postanowień umownych, które zostały jej narzucone w omawianym zakresie przez pożyczkodawcę. Powód posługiwał się wzorcem umowy w omawianym zakresie, zaś kwestionowane postanowienia umowne o kosztach obciążających pożyczkobiorcę w przypadku niewykonania zobowiązania oraz nakładające na pożyczkobiorcę obowiązek zapłaty składki zabezpieczenia, zostały przejęte z wzorca umowy zaproponowanej pozwanej jako konsumentowi przez kontrahenta. Omawiane postanowienia umowy pożyczki kształtują określony obowiązek konsumenta, w sposób niezgodny z dobrymi obyczajami, gdyż zastrzegają dodatkowe opłaty w wygórowanej wysokości, które w dodatku zostały z góry ściśle i dokładnie określone.

Wskazać przy tym należy, iż opłata za wezwanie do zapłaty (5 zł za pierwsze wezwanie, 18 zł za drugie i trzecie wezwanie), uwzględniając wysokość kosztów tego rodzaju usług stosowanych przez firmy je świadczące, jest znacznie zawyżona, w szczególności, że z załączonej do akt sprawy przez powoda kserokopii książki nadawczej wynika, że wypowiedzenie umowy oraz wezwania do zapłaty skierowane do pozwanej przesłano za pośrednictwem publicznego operatora – Poczty Polskiej, przy czym koszt przesyłek nie został w kserokopii książki nadawczej podany. W tym miejscu podkreślić również należy, że zgodnie z wyrokiem Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, zapadłym w sprawie o sygn. akt XVII AmC 624/09, za niedozwolone i zakazane do wykorzystywania w obrocie z konsumentami zostały uznane postanowienia wzorców umownych nakładających na kredytobiorcę obowiązki w postaci konieczności poniesienia kosztów związanych z monitorowaniem kredytobiorcy, w przypadku niewykonania zobowiązań wynikających z umowy – a dotyczyło to kosztów telefonicznych upomnień, korespondencji kierowanej do kredytobiorcy związanej z nieterminową spłatą kredytu w postaci zawiadomień, upomnień itp., wyjazdu interwencyjnego do kredytobiorcy. Analogicznie orzekł Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd

Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z dnia 9 października 2006 roku w prawie o sygn. akt XVII Amc 101/05.

W świetle dokonanych wyżej rozważań podkreślenia wymaga, iż Sąd nie kwestionuje uprawnień strony powodowej, jako pożyczkodawcy do pobierania od pozwanej, jako jej klienta opłat za czynności windykacyjne. Opłaty takie winny być jednak ustalone na rozsądnym poziomie i nie mogą godzić w interesy konsumenta. Zakres kosztów związanych z czynnościami windykacyjnymi, determinujący ich wysokość, powinien zatem zostać przedstawiony w pozwie w taki sposób, aby w świetle doświadczenia życiowego oraz logiki nie budził żadnych wątpliwości. Pobierane opłaty za czynności windykacyjne nie mogą bowiem stanowić kary, a jedynie wyrównanie poniesionych przez wierzyciela kosztów powstałych na skutek niewykonywania zobowiązania przez dłużnika. Tymczasem, o czym była mowa, kwoty wskazane przez stronę powodową nie mają żadnego przełożenia na możliwe rzeczywiste koszty w tym zakresie, do czego uznania wystarczy już samo doświadczenie życiowe.

Odnosnie zaś kosztów związanych z kosztami ustanowionego zabezpieczenia wskazać należy, że ich wysokość jest nie tylko nieproporcjonalna do kwoty udzielonej pożyczki (przewyższa ją), ale także do rodzaju czynności, których podjęcie pokrywa. W ocenie Sądu trudno sobie bowiem wyobrazić, aby czynności przedsięwzięte przez działającą w imieniu pożyczkodawcy spółkę (...), związane z monitoringiem sytuacji finansowej pozwanej, wymagały poniesienia wydatków przekraczających kwotę 1.800 zł. Niezależnie od powyższego podnieść należy, iż powód, zgodnie z przepisem art. 6 k.c., musiałby wykazać, że czynności te zostały w ogóle podjęte, tymczasem z załączonej przez powoda dokumentacji nie wynika, aby w związku z przedmiotową umową pożyczki, spółka (...) zwracała się do jakichkolwiek instytucji finansowych z wnioskiem o przekazanie informacji o zobowiązaniach pozwanej, weryfikowała (telefonicznie, mailowo lub pisemnie) informacje dotyczące źródła i wysokości uzyskiwanego przez pozwaną dochodu, czy też na bieżąco kontrolowała sytuację finansową pozwanej w zakresie uzyskiwanych przez nią przychodów, zdolności i historii kredytowej, wypłacalności, niefigurowania w żadnym rejestrze dłużników, nieposiadania żadnych innych zaległości. Strona powodowa co prawda załączyła do akt sprawy fakturę VAT wystawioną przez Biuro (...) S.A., z dokumentu tego nie wynika jednak, aby otrzymane od w/w podmiotu informacje dotyczyły pozwanej.

W konsekwencji należy uznać, że zastrzeżenie dochodzenia od pozwanej zapłaty opłat za wezwania do zapłaty oraz kosztów zabezpieczenia jest niedozwolonym postanowieniem umownym, a jako takie – w świetle przepisu art. 385¹ § 1 k.c. – nie wiąże pozwanej.

W ocenie Sądu zastrzeżenie w umowie kosztów zabezpieczenia związanych z udzieleniem pożyczki i obciążenie nimi pozwanej stanowi ponadto próbę obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych. Dokonując analizy treści umowy Sąd ustalił, że pożyczkodawca podjął próbę obejścia przepisu art. 359 § 2¹ k.c. poprzez zastosowanie zawyżonych opłat za udzielenie pożyczki, co znajduje odzwierciedlenie w znacznie przekraczającej odsetki maksymalne rzeczywistej wysokości tychże. Wskazać bowiem należy, że gdyby postrzegać koszty zabezpieczenia w sposób, w jaki czyni to strona powodowa, wysokość tychże winna być stała i uzależniona wyłącznie od rodzaju podjętej przez spółkę (...) czynności, które miały charakter stricte techniczny. W takim przypadku niezrozumiałym jest, dlaczego powód wiązał wysokość omawianych kosztów zabezpieczenia, a więc opłaty związanej ze sprawdzeniem m.in. zdolności kredytowej pożyczkobiorcy, jego możliwości finansowych, z wysokością samej pożyczki oraz okresem, na jaki miała być ona udzielona. W takim stanie rzeczy nie może ostać się jako prawdziwe twierdzenie powoda, iż zabezpieczenie następowało w oparciu o kalkulację kosztów ryzyka i zależało w głównej mierze od indywidualnych czynników ryzyka, skoro w rzeczywistości wartość związanych z zabezpieczeniem kosztów była „sztywna” i uzależniona wyłącznie od wysokości pożyczki oraz okresu, na jaki została ona udzielona.

Mając na względzie, że w niniejszym przypadku mamy do czynienia z obrotem konsumenckim, Sąd uznał, iż stosowany przez powoda zabieg prowadzi do naruszenia interesów konsumenta. Zastrzeżenie takich opłat, zmierzające do obejścia przepisów o odsetkach maksymalnych jest niedopuszczalne (art. 359 § 2¹ k.c.), a zatem jako sprzeczne z ustawą – nieważne (art. 58 § 1 k.c.). Zgodnie z tym przepisem czynność prawna sprzeczna z ustawą albo mająca na celu obejście ustawy jest nieważna, chyba że właściwy przepis przewiduje inny skutek, w szczególności ten, iż na

miejsce nieważnych postanowień czynności prawnej wchodzą odpowiednie przepisy ustawy. Wobec braku przepisu przewidującego inny skutek zastrzeżenia zawyżonych opłat dodatkowych – jest ono nieważne, a zatem Sąd nie mógł uwzględnić żądania w tym zakresie.

Dodatkowo wskazać należy, że uwzględniając wysokość opłat windykacyjnych, o których mowa wyżej, jak również kosztów zabezpieczenia, a także to, że już w samej umowie ustalono je na stałym poziomie niezależnie od kosztów faktycznie poniesionych w związku z podjęciem określonych czynności, obciążenie nimi pożyczkobiorcy można również rozważać w kategoriach kary umownej w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego za niewykonanie w terminie świadczenia pieniężnego. Wszelkie bowiem dodatkowe opłaty, jak opłaty za czynności windykacyjne, czy też związane z uzyskaniem informacji finansowych o pożyczkobiorcy, muszą mieć uzasadnienie ekonomiczne i nie mogą być określone w sposób dowolny.

Reasumując Sąd doszedł do przekonania, że mimo, iż strony łączył stosunek zobowiązaniowy o charakterze dobrowolnym, to jednak niedopuszczalną jest sytuacja, kiedy jedna ze stron wykorzystując swoją pozycję profesjonalisty, kształtuje wzorzec umowny w taki sposób, że wprowadza do niego konstrukcję prawną, która prowadzi do pokrzywdzenia jednej ze stron stosunku prawnego, w tym wypadku konsumenta. W szczególności nie może mieć miejsca przypadek, w którym konsument zostaje obciążony nadmiernymi, a wręcz nawet rażąco wygórowanymi kosztami dochodzenia należności, nijak nie przystającymi do rzeczywistych wydatków ponoszonych w tym zakresie. Na takiej samej zasadzie niedopuszczalne jest przenoszenie na pożyczkobiorcę kosztów związanych z ustaleniem jego zdolności kredytowej i monitorowaniem spłaty zadłużenia, zwłaszcza, gdy koszty tych czynności mających na celu zabezpieczenie spłaty pożyczki, przewyższają samą wysokość wypłaconego pożyczkobiorcy kapitału. W niniejszej sprawie powód arbitralnie narzucił pozwanej zawyżony taryfikator opłat, a nadto koszt zabezpieczenia, który nie znajduje żadnego racjonalnego uzasadnienia, kierując się w tej sferze wyłącznie własnym partykularnym interesem. Tego typu praktyki polegające na czerpaniu dodatkowych profitów zasługują na szczególne potępienie, zwłaszcza gdy sięgają po nie podmioty działające na rynku finansowym

W konsekwencji Sąd w omawianym zakresie – co do należności dochodzonych z tytułu kosztów wezwań do zapłaty w łącznej wysokości 41 zł oraz kosztów zabezpieczenia w kwocie 1.554,80 zł – oddalił powództwo.

Mając na uwadze powyższe rozważania, Sąd zasądził od pozwanej na rzecz powoda kwotę 2.382,47 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 15 lipca 2016 roku do dnia zapłaty, w pozostałym zakresie oddalając powództwo.

Podkreślić należy, że strona powodowa miała prawo, oprócz żądania należności głównej, żądać za czas opóźnienia odsetek w umówionej wysokości, jako że przepis art. 481 k.c. obciąża dłużnika obowiązkiem zapłaty odsetek bez względu na przyczyny uchybienia terminu płatności sumy głównej. Sam fakt opóźnienia przesądza, że wierzycielowi należą się odsetki. Dłużnik jest zobowiązany uiścić je, choćby nie dopuścił się zwłoki w rozumieniu art. 476 k.c., a zatem nawet w przypadku gdy opóźnienie jest następstwem okoliczności, za które nie ponosi odpowiedzialności i choćby wierzyciel nie doznał szkody. Odpowiedzialność dłużnika za ustawowe odsetki w terminie płatności ma zatem charakter obiektywny. Do jej powstania jedynym warunkiem niezbędnym jest powstanie opóźnienia w terminie płatności. Zgodnie z treścią § 2 art. 481 k.c. jeżeli strony nie umówiły się co do wysokości odsetek z tytułu opóźnienia lub też wysokość ta nie wynika ze szczególnego przepisu, to wówczas wierzycielowi należą się odsetki ustawowe za opóźnienie. Stosownie zaś do treści art. 482 § 1 k.c. od zaległych odsetek można żądać odsetek za opóźnienie dopiero od chwili wytoczenia o nie powództwa.

O kosztach postępowania Sąd orzekł w oparciu o przepis art. 102 k.p.c. mając na uwadze szczególnie trudną sytuację życiową i majątkową M. G., która to sytuacja, zdaniem Sądu, oceniana przez pryzmat zasad współzycia społecznego, uzasadnia odstępstwo od podstawowych zasad decydujących o rozstrzygnięciu w przedmiocie kosztów procesu. Zgodnie z treścią powołanego przepisu, w wypadkach szczególnie uzasadnionych sąd może zasądzić od strony przegrywającej tylko część kosztów albo nie obciążać jej w ogóle kosztami. Przytoczony przepis stanowi wyjątek od podstawowej zasady orzekania o kosztach procesu, unormowanej w art. 98 § 1 k.p.c. Sposób skorzystania z art.

102 k.p.c. jest suwerennym uprawnieniem sądu orzekającego i od oceny tegoż sądu należy przesądzenie, że taki szczególnie uzasadniony wypadek nastąpił w rozpoznawanej sprawie oraz usprawiedliwia odstąpienie od obowiązku ponoszenia kosztów procesu. Z uwagi na dyskrejonalny charakter omawianego przepisu w judykaturze ugruntował się pogląd, iż ewentualna zmiana zaskarżonego postanowienia w przedmiocie kosztów procesu winna następować wyłącznie w wyjątkowych przypadkach, w razie stwierdzenia, że dokonana ocena miała charakter dowolny, oczywiście pozbawiony uzasadnionych podstaw, a przez to rażąco niesprawiedliwy (por. m.in. postanowienie SN z dnia 25 marca 2011 roku, IV CZ 136/10, LEX nr 785545; postanowienie SN z dnia 19 stycznia 2012 roku, IV CZ 118/11, LEX nr 1169157; postanowienie SN z dnia 26 stycznia 2012 roku, III CZ 10/12, OSNC 2012/7-8/98; postanowienie SN z dnia 9 lutego 2012 roku, III CZ 2/12, LEX nr 1162689). Jak wynika z poczynionych przez Sąd ustaleń, pozwana jest bezrobotna i utrzymuje się z przyznanego zasiłku rehabilitacyjnego, który jest obciążony zajęciem komorniczym. Poza kwotami egzekwowanymi przez komornika M. G. spłaca zadłużenia pożyczkowe w kwocie 800 zł, a nadto korzysta z pomocy matki przy spłacie zobowiązań z tytułu zawartych ugód. Pozwana leczy się przy tym psychiatrycznie z powodu depresji, co niewątpliwie ma wpływ na jej możliwości zarobkowe. Biorąc powyższe pod uwagę Sąd doszedł do przekonania, że w niniejszej sprawie zachodzą wyjątkowo uzasadnione okoliczności, które w szczególności opierają się na sytuacji majątkowej i życiowej pozwanej, co uzasadnia zastosowanie przepisu art. 102 k.p.c. do rozstrzygnięcia w przedmiocie kosztów procesu (por. m.in. wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 25 października 2012 roku, sygn. akt I ACa 571/12, LEX nr 1237890).

Mając powyższe na uwadze orzeczono jak w sentencji.